

35 let Novega lista

V soboto, 27. t.m., bo poteklo natančno 35 let, odkar je iz tedanje tiskarne »Graphis«, ki jo je vodil neprekosljivi tiskarski mojster, zdaj že pokojni Jure Štavar, p. i. šla med bralce prva številka Novega lista. Njen glavni urednik dr. Engelbert Besednjak, ki je bil tudi glavni pobudnik za ustanovitev tega slovenskega tednika, je v soglasju s sodelavci sklenil, naj ima li t v glavi letnico tri, s čimer je hotel javno poudariti, da gre za nadaljevanje tistega Novega lista, ki ga je na začetku tridesetih let bil zatrl fašizem.

V tem sestavku se ob 35-letnici izhajanja Novega lista hočemo z nekaj besedami spomniti predvsem najožjih sodelavcev, ki so že zapustili ta svet, a so pred 35 leti omogočili rojstvo našega lista in nato vr to let pomagali oblikovati njegovo vsebino. Gre za celo galerijo osebnosti, ki so tu i drugače pomembne v zgodovini primorske in slovenske zemlje. V tej galeriji got o zavzema prvo mesto Engelbert Besednjak, ki je bil do svoje bolezi duša tednika. Ži vo se dalje spominjamo ožjih sodelavcev z Goriškega, kot so bili dr. Joža Bitežnik, inž. Josip Rustja, prof. Rado Bednarik,

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti bo priredilo v soboto, 27. t.m., tiskovno konferenco, na kateri bo predstavilo listo manjšin »federolizem« za evropske volitve 18. junija letos, njen program in slovenske kandidate.

Tiskovna konferenca bo ob 11. uri v prostorih Palace Hotela v Gorici.

msgr. Anton Rutar, dr. Rafko Premrl, prof. Mirko Rijavec, prof. Marijan Komjanc in drugi. Ta skupina je tudi skrbela, da je naš list že od prve številke imel posebno rubriko, posvečeno Beneški Sloveniji in Kanalski dolini.

Širši krog sodelavcev je bil na Tržaškem. Navajamo le nekaj glavnih imen, kot so Dušan Černe, Rudolf Fajs, Franc Jeza, Oton Berce, Drago Gantar in Ivan Theuerschuh ter Andrej Gabrovšek.

Hvaležen spomin ohranjamo na upravni listi gđc. Anico Dolhar ter na Antona Vuka, ki ji je nekajkrat v letu prihajal pomagat.

dalje na 2. strani ■

Slovinci in Italijani:

Kje medsebojno spoznavanje?

Na Goriškem je bilo v zadnjem času več kulturnih pobud za seznanjanje širše, zlasti večinske italijanske javnosti s problematiko manjšinske slovenske stvarnosti. Tudi na Tržaškem je bilo nekaj sporadičnih srečanj za poglobitev medsebojnega spoznavanja. Razlika je pa v tem, da imajo veliko zaslugo za Goriško predvsem glavne izvoljene uprave, kot sta goriška pokrajina in občina. Na Tržaškem pa vsaj v zadnjem obdobju (ko ni več slovenskih predstavnikov v izvršnih odborih glavnih krajevnih uprav) tega ni zaznati.

V Gorici je bila tako nedavno v organizaciji pokrajinske uprave predstavitev dvojezičnega zbornika s predavanji na simpoziju ob petdesetletnici smrti Lojzeta Bratuža. Občinska uprava pa je bila pokrovitelj oziroma s svojo konzulto za slovensko manjšino organizator bogatega dvodnevne- ga posveta o slovenski prisotnosti v Gorici. O tem se je veliko pisalo in govorilo, primerno vlogo so mu posvetila tudi javna občila s slovenske in tudi italijanske strani. Vsekakor sta bili ti dve zadnji pobudi lep korak v priznanju predvsem s strani javnih uprav slovenske prisotnosti in zgodovinske vloge na Goriškem. Pri tem naj še dodamo, da se tudi razne zasebne ustanove in organizacije aktivno poglabljajo v politiko spoznavanja naše kulture in družbene stvarnosti predvsem z zgodovinskega vidika. Enako tudi razne znane

revije in publikacije, tudi če potem ne najdejo vedno pravega odmeva v javnosti oziroma v tisku.

Vseeno pa pri tem lahko pridemo do raznih razmišljanj ali boljše zaključkov. Zgoraj omenjene pobude v Gorici so bi e gotovo namenjene širši publiki, kar ve'ja zlasti za posvet o Slovencih v goriškem Auditoriju. Prav zato so se ga udeležila tudi razna dijaška zastopstva slovenskih višjih srednjih šol (verjetno bi pa koristila tudi celim in vsem razredom...). Enako bi pričakovali tudi udeležbo italijanskih višjih srednjih šol, saj bi tu imeli dijaki neposredno in kar se da enostavno priložnost spoznavanja slovenske goriške stvarnosti (poskrbljeno je bilo namreč za simultano prevajanje). Razen skromnega, a hvalevrednega predstavništva ene italijanskih višjih šol, pa za kak širši obisk s teh šol ni bilo posluha. Zanimivo, da so kak teden kasneje isti Auditorij napolnile italijanske šole za pričevanja o partizanski brigadi Osoppo v soorganizaciji z Lego Nazionale... Tu so določeni predavatelji prepričevali dijake o tem, da se imajo tej brigadi zahvaliti, če so danes lahko še Italijani...!

Gotovo lahko vsakdo svobodno in demokratsko poskrbi za to, da se udeleži ene ali druge prireditve. Vendar pa le ugotovljamo, da so te izbire včasih le preveč enostranske. In to se na žalost največkrat do-

dalje na 2. strani ■

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti po kongresu

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je imelo v četrtek, 18. maja, svojo prvo sejo po izvolitvi na 6. deželnem kongresu v Boljuncu. Umeščena sta bila tudi deželno razsodišče Ssk, katerega predsednik je postal dr. Drago Štoka, in deželni nadzorni odbor Ssk, za predsednika katerega je bil izvoljen dr. Drago Legiša. Njemu so bile na seji tajništva tudi izrečene čestitke ob podelitvi visoke Tomšičeve nagrade za časnikarsko delo. Člani tajništva so dalje izrazili solidarnost trčmunkemu župniku g. Božu Zuanelli spriči neverjetne sodne prijave zaradi »nedovoljene procesije« in obsodili nestrpno dejanje ter sploh ohranjevanje fašističnih določil v veljavni italijanski zakonodaji.

Sejo deželnega tajništva je vodil tajnik Ivo Jevnikar, ki je na začetku orisal splošno in deželno politično stanje ter vpliv, ki

ga ima na prizadevanja slovenske narodnostne skupnosti za doseg pravičnega zaščitnega zakona. V široki razpravi, v katero so posegli deželni predsednik Terpin, deželni svetovalec Brezigar, podpredsednik Dolhar, podtajnik Bratuž, tajnik mladinske sekcije Damjan Terpin, člani tajništva Maver, Paulin, Opelt, Brešan, Harej, Breščak, Černic, Kralj in Špacapan, je nato tajništvo določilo nekaj akcij v zvezi z zaščitnim zakonom in pa z bližnjimi evropskimi volitvami. V kratkem bodo predstavitvene tiskovne konference liste manjšin v Trstu, Gorici in Čedadu. Pomemben del seje je bil posvečen še preverjanju deželne večine in pa organizacijskim vprašanjem. Peter Močnik je bil potrjen za koordinatorja deželne pravne komisije, Sergij Mahnič pa imenovan za deželnega koordinatorja izvoljenih predstavnikov Ssk.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 28. maja, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.15 Mladinski oder: Vitezi skrivnostnih dežel: »Čudežni kamen« (Lučka Susič); 11.00 Nediški zvon; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Josip Stritar: »Pisma izgnanca«. Pripoveduje Boris Kralj; 14.50 Šport in glasba ter prenosi z naših prireditev; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 29. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 »Mal' položi dar domu na oltar«; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Pandorina skrinjica, pričevanja o alternativnih načinih zdravljenja; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 13.30 Gospodarska prčblmatika; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Goriški razgledi; 15.00 Roman v nadaljevanjih. Boris Leonidovič Pasternak: »Doktor Živago«; 15.29 Kupujem — prodajam z Vesno. Mladi in dermatolog; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana vodi Lutz Herbig; Moskovski trio: pianist Vladimir Ivanov, violonist Aleksander Bondurijanski, violončelist Ihail Utkin; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 30. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Poezija pred opero; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Ko študent na rajžo gre; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 13.30 Od Milj do Devina; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: »Dedek, izmisli si pravljico!«; 14.30 Iz Benečije; 15.00 Roman v nadaljevanjih. Boris Leonidovič Pasternak: »Doktor Živago«; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana vodi Lutz Herbig; 18.00 Iztok Geister: »Hu i čeva mati«. Radijska igra; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 31. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Moja šola radiestezije in bioterapije; 12.40 Svetogorske pesmi; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 13.30 Na goriškem valu; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Govorimo o glasbi; 15.00 Roman v nadaljevanjih. Boris Leonidovič Pasternak: »Doktor Živago«; 15.25 Neopravičena ura; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Antologija slovenske violinske glasbe. Violinist Tomaž Lorenz, pianistka Alenka Šček. Tekst: Marijan Lipovšek; 18.00 Literarne podobe: Čemu toliko junaštva?; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 1. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Trst, mesto znanosti; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Glasbeni portret Urbana Kodra; 12.40 Mladinski zbori Zoltána Kodályja; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Dvigljena zavesa; 15.00 Roman v nadaljevanjih. Boris Leonidovič Pasternak: »Doktor Živago«; 15.30 Domača delavnica; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Komorni moški zbor iz Celja in akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane; 18.00 Četrtekova srečanja; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 2. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Iz zaprašene delavnice; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Razvoj slovenskega povojnega pesništva; 12.40 Mladinski zbori Zoltána Kodályja; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 13.30 Od Milj do Devina; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Halo, kdo tam? Vodi Roža Peric; 15.00 Roman v nadaljevanjih. Boris Leonidovič Pasternak: »Doktor Živago«; 15.30 Pogovori z Jožijem; 17.00 Poročila in kulturna kronika

■ SOBOTA, 3. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele; 12.40 Mladinski zbori Zoltána Kodályja; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Bom naredu stazice«; 14.45 Film na ekranih; 15.00 Sobotni razmislek; 16.30 France Bučar: Problemi sodobne družbe; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Baročna glasba za trobento in orgle. Stanko Arnold - trobenta, Željko Marasovič in Maks Strmčnik - orgle; 18.00 »Otožni, veseli in zli norci«; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Na Kitajskem še vedno vre

Izredno stanje, ki ga je v Pekingu uvedla v petek, 19. t. m., vlada kitajskega ministrskega predsednika Li Penga, je 22. t. m. zahtevalo prvo človeško žrtev. V predmestju prestolnice sta se zaleteli vojaški vozili in eden izmed vojakov je v nesreči umrl.

Kljub pritisku oblasti in vojakov pekinško prebivalstvo še vedno množično manifestira v mestnem središču, in zlasti na trgu Tienanmen. Trije manifestanti so pomazali tamkajšnji veliki portret nekdanjega predsednika Mao Cetunga, vendar so ostali manifestanti takoj nastopili proti njim. Na čelu množičnega sprevoda so v torek, 23. t. m., bili najvidnejši predstavniki kitajske Akademije znanosti, ki so odločno nastopili proti ministrskemu predsedniku, in ga obtožili, da se je poslužil vojske, da bi se rešil partijskega tajnika Zhaa Zyjanga. Potem se je ulila ploha, tako da se je množica na hitro razbežala. Nekaj stotin manifestantov pa je vztrajalo še naprej in voditelji študentskega upora so potrdili sklep, da nadaljujejo z zasedbo trga Tienanmen, čeprav je več študentov izbralo povratek v šole.

Življenje v Pekingu je precej normalno. Podzemna železnica redno obratuje. Pekinški radio je poročal o krajšem, a ostrem spopadu med vojaki in manifestanti v jugozahodnem predelu Pekinga. Pomenljivo pa je sporočilo uradne agencije Nova Kitajska, ki je zapisala, da je 23. t. m. manifestiralo v Pekingu milijon ljudi, odgovornost za manifestacijo pa pade na izredno stanje, ki ga je zahteval ministrski predsednik Li Peng. Tuji opazovalci so v sporočilu dobili potrditev govorice, da vladajo v

kitajskih vodilnih krogih huda nesoglasja, zaradi katerih bi lahko prišlo do odstopa ministrskega predsednika.

Dobro informirani kitajski viri trdijo celo, da Zhao Ziyang sploh ni odstopil kot partijski tajnik, temveč se je umaknil iz javnosti, da bi pokazal, da ne soglaša z vladnimi izbirami. Od petka, 19. t. m., ko se je prijazno razgovarjal s stavkajočimi študenti, ga ni na spregled.

V torek, 23. t. m., je prišlo do velike manifestacije za demokracijo in proti ministrskemu predsedniku Li Pengu tudi v Šangaju.

—o—

35 LET NOVEGA LISTA

■ nadaljevanje s 1. strani

Novi list stopa v 36. leto svojega neprekinjenega izhajanja. Ko se s hvaležnostjo klanjamo spominu svojih pokojnih najožjih sodelavcev, romajo naše misli tudi k vsem našim zvestim naročnikom in bralcem, saj ti imajo glavno zaslugo, da je naš list v vseh teh letih premagoval najrazličnejše težave in ostal pri življenju. Tudi v prihodnosti računamo na njihovo zvestobo, uredništvo in uprava pa zagotavljata, da bo list tudi v prihodnosti ostal zvest idealom in smernicam, ki si jih je bil zastavil ob svojem rojstvu.

D. L.

POPRAVEK

V severozahodnem volilnem okrožju za listo manjšin ne kandidira, kot smo napačno poročali v zadnji številki, dr. Vinko Malič, temveč dr. Vinko Milič. Za pomoto se mu opravičujemo.

Ured.

V Italiji se rešuje kriza vlade

Predsednik republike Cossiga je v okviru posvetov za rešitev vladne krize sprejel v torek, 23. t. m., zastopstva štirih največjih italijanskih strank, in sicer Krščanske demokracije, socialistične, komunistične in misovske stranke. Teden dni po odstopu ministrskega predsednika De Mite je politična slika še vedno nejasna.

Krščansko-demokratsko delegacijo je vodil tajnik Forlani. Ta je v razgovoru z državnim poglavarjem poudaril, da njegova stranka ni kriva za nastalo krizo. Potrdil je tudi podporo dosedanjemu ministrskemu predsedniku De Miti. Forlani je izrazil nasprotovanje razpustu parlamenta in predčasnim volitvam ter se zavzel za novo vladno koalicijo, ki naj ne sloni le na programskem dogovoru, temveč naj bo izraz pravega političnega zavezništva.

Tajnik komunistične partije Occhetto, ki je vodil komunistično delegacijo, je ob koncu srečanja s Cossigo dejal časnikarjem, da je Italija sredi zaskrbljujoče politične krize, ki ima tudi hude družbene vidike. Med vladnimi krogi in stvarnostjo v državi je prišlo po njegovem mnenju do pravega prepada. Kriza pa ni rešljiva, dokler politični sistem ne bo omogočil alternative dosedanjim vladnim formulam.

Socialiste je vodil tajnik Craxi. Zavzel se je za odkrito politično razčiščenje. O svoji stranki je dejal, da je pač morala vzeti na znanje zaskrbljujoči položaj v vladni koaliciji in v državi ter ukrepati. Gre za neuresničevanje dogovorjenih programov, nevarne znake na gospodarskem področju ter povečane družbene spore. Dodal je, da so bili socialisti vedno lojalni in odgovorni pri svojem sodelovanju v vladni večini.

Zdi se, da bo predsednik republike v četrtek, 25. t. m., poveril nalogo za sestavo nove vlade dosedanjemu ministrskemu predsedniku De Miti.

—o—

Slovinci in Italijani:

KJE MEDSEBOJNO SPOZNAVANJE?

■ nadaljevanje s 1. strani

gaja prav pri takih pobudah, ki imajo za namen predstaviti večinskemu narodu manjšinsko stvarnost oz. kulturo. Treba bo zato premagati še veliko objektivnih ovir in si še bolj stvarno prizadevati za marsikdaj dobesedno razbitje ledu, ki še vedno onemogoča pravo odjugo in evropsko sožitje na tem koščku naše zemlje.

a. b.

Iskrene čestitke ob visokem priznanju

Kakor so že poročala sredstva javnega obveščanja, je naš glavni in odgovorni urednik Drago Legiša v ponedeljek v Ljubljani prejel visoko priznanje, ki ga vsako leto podeljuje Društvo novinarjev Slovenije, tj. Tomšičevo nagrado. Utemeljitev nagrade se glasi takole: »Dragomir Legiša je že 35 let odgovorni urednik Novega lista v Trstu, od leta 1983 pa je kot namestnik glavnega urednika odgovoren za poročila v slovenskem jeziku na radiu Trst. Kot urednik usmerjevalec in novinar ustvarjalec si je vedno prizadeval za enotnost stališč pri reševanju temeljnih vprašanj Slovencev v Italiji, za upoštevanje in spoštovanje idejnih različnosti med Slovenci v Italiji, za povezovanje naših rojakov z življenjem in razvojem v matični državi.«

Drago Legiša, ki je v zamejski publicistici prisoten že več desetletij, si je to nagrado gotovo zaslužil, hkrati pa to izbirno lahko smatramo kot priznanje nekaterim stalnicam v Legiševem časnikarskem in sploh političnem udejstvovanju. Predvsem je treba poudariti, da si je že v oddaljeni dobi hudih idejnih in političnih razhajanj med zamejskimi Slovenci, zlasti tržaškimi, prizadeval za pozitivno sintezo ob hkratnem upoštevanju avtonomije različnih slovenskih kulturnih in političnih komponent. S temi stališči je nastopal že v časih, ko

marsikakšni slovenski politični krogi v zamejstvu še niso bili voljni vzpostaviti dialoga med različno mislečimi političnimi silami in z oblastmi v slovenski republiki. Menimo, da nismo neskrumni, če zapišemo, da je to vedno bila tudi usmeritev Novega lista, katerega odgovorni urednik je Drago Legiša že od začetka izhajanja in da bo list v tem duhu nadaljeval tudi v bodoče. Ni odveč spomniti, da je nagrajenec bil odlični mentor marsikakšnemu mlademu piscu, ki danes že sodi med uveljavljena peresa v zamejstvu.

Tomšičevo nagrado je poleg Draga Legiša dobil še komentator ljubljanskega Dela Danilo Slivnik, medtem ko je urednik za turizem radia Ljubljana Milenko Šober prejel to nagrado za življenjsko delo. Iste dne so podelili tudi nagrade sklada Toneta Tomšiča in šest posebnih priznanj nekdanjim partizanskim časnikarjem, med njimi Jožetu Korenu iz Trsta. Trije nagrajenci, Milenko Šober, Danilo Slivnik in Drago Legiša so zvečer nastopili v direktni oddaji »V žarišču« na drugem programu ljubljanske televizije.

Našemu glavnemu in odgovornemu uredniku ob visokem priznanju iskreno čestitajo sodelavci in uprava Novega lista, prav tako tudi njegovi prijatelji.

M. V.

»Za mir je treba sprejeti tudi kako žrtev«

V teku so nove diplomatske pobude izraelskega vodstva, medtem ko z zasedenih palestinskih ozemelj prihajajo vesti o novem nasilju. Pred dnevi je izgubil življenje 42-letni Palestinec, ki ga je zadel kamion, ko je vozil avtomobil. Gre za maščevanje Judov, ki v južnem predelu države napadajo palestinske avtomobile, ker je bil ubit neki izraelski vojak, eden pa je izginil.

Zaradi ameriškega nasprotovanja so v Varnostnem svetu Združenih narodov ukinili predlog resolucije, ki je obsojala izraelsko ravnanje na zasedenih ozemljih.

Izraelski zunanji minister Arens je bil na obisku v Bruslju. Z zunanjimi ministri Evropske skupnosti je razpravljal o Šamirovem načrtu za volitve na zasedenih ozemljih, da bi se tako določili palestinski predstavniki, s katerimi naj se Izraelci naprej pogajajo o usodi Cisjordanije in Gaze. Arens je zagotovil sogovornikom, da bodo Izraelci vsekakor sprejeli izid volitev. Zavrnil pa je možnost dialoga z Organizacijo za osvoboditev Palestine ter osnivanja samostojne palestinske države. Zunanji ministri evropske skupnosti so pokazali zanimanje za izraelski mirovni načrt, izrazili pa so hudo zaskrbljenost zaradi izraelskega ravnanja s Palestinci.

Po ministrskem predsedniku Šamiru in zunanjem ministru Arensu je bil na obisku v Združenih državah izraelski obrambni minister Rabin. Tudi on želi podpreti Šamirov mirovni načrt.

Ameriški zunanji minister Baker je na nekem predavanju izjavil, da morajo Judje opustiti sanje o velikem Izraelu in priključitvi zasedenih ozemelj. Sprejeti morajo razgovor s Palestinci, ki so njihovi sosede in imajo pravico do političnih svobod. Potrebna sta dialog in sporazum o Cisjordaniji in Gazi. Sedanje stanje ne more trajati naprej, je še dodal. Za mir je treba sprejeti tudi kako žrtev.

—o—

MANIFESTACIJE V RIMU

V Rimu se je začela večdnevna manifestacija, s katero bo Jugoslavija počastila spomin svetega Cirila. Na rimski filozofski fakulteti sta predavala prof. Naum Kitanski z univerze v Skopju in dr. Jovan Martinović s Kotorskega inštituta za zaščito kulturnih zanimivosti. Prvi je predaval o sedanjem stanju prevajanja iz italijanščine v makedonščino in iz makedonskega književnega bogastva v italijanščino. Doktor Martinović pa je poslušalce seznanil z obnovitvijo tistih kulturnih spomenikov v Črni gori, ki jih je poškodoval potres.

Slovesnosti v počastitev spomina svetega Cirila, ki velja za izumitelja cirilice in torej književnosti Južnih Slovanov, se bodo končale v petek, 26. maja, ko bodo odprli fotografsko in dokumentarno razstavo o rekonstrukciji Kotora. Posebna delegacija pa bo pod vodstvom predsednika Makedonske akademije znanosti in umetnosti Popjordanova položila venec na grob svetega Cirila v Rimu.

»IL GIORNALE« IN SLOVENCİ

Znani milanski dnevnik, ki ga vodi Indro Montanelli, večkrat posveča kar precej pozornosti slovenski problematiki, posebej še vprašanju naše zaščite. Nedavno je objavil daljši članek s podpisom časnikarja E. Melanija o predlogu ministra Maccanica, v resnici pa o nekaterih (fanta)političnih zahtevah slovenske manjšine. Med drugim, da Slovenci zahtevajo neomejeno rabo slovenske zastave, da zahtevajo rabo slovenskega jezika po vsej Italiji in podobne nesnice!

Malo kasneje je v članku, posvečenem južnotirolskemu vprašanju, spet povlekel na dan ministra za dežele in ga vprašal o tržaškem položaju. Maccanico je seveda hitro pojasnil, da v Trstu ne bo šlo za nikak italijansko-slovenski »bilingvizem«. Pred nekaj dnevi je prinesel isti milanski dnevnik v rubriki »Pisma uredniku« daljši dopis sen. Spetiča (ki pobija prej omenjene teze) in obenem pripis pisca navedenega članka. Zanimiv pa je že večkolonski naslov »Cento leggi per gli Sloveni«. Da o teh sto zakonih niti ne govorimo, saj gre v bistvu le za razna izvršilna določila splošnih zakonov ali pa za nekatere deželne zakonske ukrepe v zvezi s slovensko manjšino, če ne že za predpise nekdanje Zavezniške vojaške uprave za STO ...!

Vsekakor, res »hvalevredno« zanimanje uglednega dnevnika za naše probleme. Morda je še dobro, da z vladno krizo tudi Maccanicov osnutek vsaj za dober čas — hibernira ...

Bralec

HERMAN VOGEL

V 48. letu starosti je nenadoma tragično umrl slovenski pesnik, urednik pri založbi Obzorja, prevajalec in publicist Herman Vogel. Izdal je pet pesniških zbirk v modernem svobodnem verzu in jezikovno čistem izrazu. Uporabljal je domače koroške žlahtne izraze. Prevajal je iz češčine, srbohrvaščine in angleščine in uredil številne izbore iz slovenske poezije v druge jezike. Najbolj znan Voglov prevod je Haškov Švejk.

HAVEL PRIŠEL IZ JEČE

V Pragi je prišel iz ječe Vaclav Havel, znani češki pisatelj in aktivist v boju za svobodo in človekove pravice. Osvobojen je bil, potem ko je sodišče spremenilo njegovo zaporno obsodbo v pogojno obliko. V ječi je preživel štiri mesece, obtožen pa je bil sovražnega delovanja, ker se je bil udeležil manifestacij ob obletnici samosežiga Jana Palacha pred 20 leti v Pragi. Havel se je iskreno zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli k njegovi osvoboditvi. Pri tem je omenil pritisk mednarodne demokratične javnosti, posebej pa še vneto delo domače opozicije, ki je s tem tudi veliko tvegala.

—o—

V Gradežu bodo v nedeljo in ponedeljek predčasne občinske volitve. V teku je volilna kampanja, stranke pa se pripravljajo na bližnje evropske volitve. Dne 22. t. m. so v Gradežu priredili poveset o evropskih volitvah krščanski demokrati. Nastopil je tudi dosedanji evropski poslanec Mizzau.

Zanimiv glasbeni dogodek na Opčinah

V Prosvetnem domu na Opčinah je bil 19. t.m. prijeten in zanimiv glasbeni dogodek. Gost openskih pevskih zborov »Vesela pomlad« je bil dekliški zbor srednje pedagoške šole iz Kromeriža na Češkem. Po pevskem pozdravu mladih Opencev so dekleta iz Kromeriža predstavila zanimiv spored v glavnem čeških skladateljev. V prvem delu smo slišali umetne skladbe. Drugi del koncerta pa je bil pravi užitek še posebej za ljubitelje priredb ljudskih pesmi. Dekleta so pod vodstvom zborovodje Jana Štepaneka med drugim zapela skladbo »Dekletom« Radovana Gobca. Koncert v Prosvetnem domu je bil tudi priložnost za utrditev stikov med gosti in gosti-

telji. Koliko pomeni zborovska kultura Opencem, sta pričali nabito polna dvorana in zavzeto poslušanje občinstva, ki je nastopajoče nagradilo s toplim aplavzom.

Češka dekleta so si naslednji dan ogledala jamo pri Briščkih, nato še arheološke zanimivosti v Gradežu in Ogleju. Pot jih je tudi vodila v Gorico, od koder so se odpravila v Števerjan, kjer je bil koncert v glavnem polifonskih skladb. Dijakinje srednje pedagoške šole iz Kromeriža so bile v naših krajih tri dni. Odpravile so se na izlet v Benetke, nato pa je bilo v Finžgarjevem domu na Opčinah srečanje, ki so ga priredili zbori Vesela pomlad in ansambel Zvezde.

O UREDITVI STRELIŠČA NA OPČINAH

Predstavniki podpisanih društev, organizacij in strank, zbrani 15. maja 1989: — po preučitvi predloga PSI za ureditev strelišča na Opčinah, tako kot je bil prikazan v Primorskem dnevniku v petek, 12. t.m., in diskusiji o njem;

— upoštevaajoč, da objavljeni predlog predstavlja opozorilo pristojnim oblastem o neučinkovitosti, negibnosti in pomanjkanju politične volje občine Trst, za delovanje katere so predlagatelji upravno soodgovorni;

— ob ugotovitvi, da je predlagana rešitev nezadovoljiva in neprimerna, ker lahko kompromitira dolgoletno prizadevanje antifašističnih organizacij in demokratičnih državljanov

POUDARJAJO

da mora ureditev kraja, posvečenega spominu 109 talcev, ki so jih ustrelili nacifasisti — ob upoštevanju nadaljnje dejavnosti strelišča — obsegati vse področje pred obstoječo zgradbo in okoli nje in se ne sme omejiti na prehod ob zgradbi.

Sprejeta in realizirana mora biti zahteva prebivalstva in antifašističnih organizacij, da se ta kraj mučeništva spremeni v Park miru.

Sledijo podpisi predstavnikov naslednjih organizacij: ANPI, Slovenska skupnost, ANED, VZPI Opčine, Koordinacijsko združenje kraških vasi, PSI Opčine, Osnovna šola Pinko Tomažič Trebče, PCI-KPI, Odbor jusarskih zemljišč, SKD Tabor, ŠD Polet, Knjižnica P. Tomažič in tovariši, TPPZ P. Tomažič.

—o—

Župnija Svetega Jerneja in Mešani pevski zbor Sveti Jernej z Opčin

vabita na

KONCERT

ob slovesnem zaključku šmarnic,

ki bo v župni cerkvi v sredo, 31. maja, ob 20.30.

Sodelujejo: Dekliška pevska skupina »Vesela pomlad« - vodi Franc Pohajač, Tržaški oktet, Mešani pevski zbor Sveti Jernej - vodi Janko Ban. Misel Konstance Filipovič ob svetogorskem jubilejnem letu. Izbor pesmi goriške pesnice Ljubke Šorli, posvečenih svetogorski Materi božji, bo podala Nataša Sosič-Fabjan.

Toplo vabljen!

IZREDEN GOST V DRUŠTVU SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV

V četrtek, 1. junija, bo Društvo slovenskih izobražencev priredilo izreden večer s slovenskim kulturnikom in ustvarjalcem Andrejem Rotom, ki živi in dela med Slovenci v Argentini. Andrej Rot, ki je predsednik Slovenske kulturne akcije in sourednik Meddobja, je na povabilo slovenskega PEN kluba in Društva slovenskih pisateljev v teh dneh v Sloveniji in je vodil mednarodno okroglo mizo pisateljev na Bledu na temo »Domovina in eksil«. Prof. Rot je tudi imel uvodni referat. Na primeru slovenske emigracije v Argentini je podal definicijo izseljenstva in zdomstva, prikazal njena politična stališča in kulturne izbire ter razmišljal o zvezah med matico in zdomstvom ter kulturnih možnostih ustvarjanja v takih razmerah. Daljši poseg med razpravo, ki so se je udeležili številni pisatelji, je imel tudi tržaški ustvarjalec Boris Pahor.

Z Andrejem Rotom se bo tržaško društvo srečalo na večeru, ki se bo začel ob 20.30. Ob tej priložnosti bo Marjan Perlot, ki vodi knjižnico Dušana Černeta, priredil razstavo publikacij Slovenske kulturne akcije iz Argentine.

OBČINSKA RAZSTAVA VIN V ZGONIKU

V Zgoniku so v teku še zadnje priprave na letošnjo, tokrat jubilejno, 25. razstavo domačih vin, ki se bo začela v petek, 26., in končala v nedeljo, 28. maja.

Za letošnjo razstavo je odgovorna komisija izbrala 16 vin dvanajstih vinogradnikov. Razstavljenih bo osem vzorcev terana in osem vzorcev belega vina.

Prvič bodo letos razstavljeni tudi ustekleničeno vino z oznako zaščitnega pokraja.

Pripravljalni odbor je v okviru razstave vin načrtoval tudi razne športne in kulturne prireditve. V soboto, 27. maja, bo na sporedu turnir v balinanju, v nedeljo, 28. maja, je predviden nastop karateistov kluba Shinkai, nastopila pa bo tudi godba na pihala »Viktor Parma« iz Trebč. Vse večere bo tudi ples na prostem.

—o—

Profesorjem na ljubljanski filozofski fakulteti, ki že več dni stavkajo, so se pridružili tudi študenti.

MED SOČO IN RIŽANO — PESNIŠKA ZBIRKA ALOJZA KOCJANČIČA

V ponedeljek, 22. t.m., so v Gorici predstavili pesniško zbirko duhovnika in pesnika Alojza Kocjančiča »Med Sočo in Rižano«. Predstavitelj je bila v dvorani, ki je posvečena spominu škofa Cocolina, v bivšem goriškem semenišču.

V imenu organizatorja, Slovenskega kulturno prosvetnega društva »Mirko Filaj«, je prisotne pozdravila predsednica gospa Ljubka Šorli, profesorica Marija Češut pa je predstavila pesniški svet Alojza Kocjančiča in še posebej utemeljila njegovo poetiko v zemljepisnem prostoru, ki gre od Soče do Rižane. Na večeru so sodelovali recitatorji Solange Degenhart, Fanka Klanjšček in Mirko Pelicon, ki jih je pripravil profesor Franko Žerjal. Nekateri Kocjančičeve uglasbene pesmi pa je pel zbor Novega svetega Antona iz Trsta, ki ga vodi Edi Race. Prisoten je bil tudi pesnik, ki je na koncu večera podal zanimivo pričevanje o svojem življenju in delu v Istri.

—o—

V Kopru je bila tiskovna konferenca, na kateri so obrazložili potek proslave ob 40-letnici delovanja radia Koper-Capodistria. Osrednja proslava bo 26. maja v avditoriju v Portorožu. Ob tej priložnosti bodo odprli razstavo o delovanju koprskе postaje. Slavnostni govornik bo predsednik republiške konference Socialistične zveze Slovenije Jože Smole. Na proslavi bo govoril tudi sedanji ravnatelj radijske postaje Manlio Vidovich, nastopila pa bosta še mešani zbor Obala in ženski pevski zbor italijanske skupnosti iz Izole.

Benečanski kulturni dnevi

Študijski center Nediža iz Špetra prireja tudi letos Benečanske kulturne dneve. Gre za 14. izvedbo te kulturno vzgojne pobude, ki bo letos potekala pod geslom »Skupni evropski strehi naproti«. Predavanja bodo v dvorani hotela Belvedere v Špetru. Prvo srečanje je napovedano za petek, 26. t.m., ob 20.30. Na večeru bosta predavala dr. Angelo Masotti Cristofoli, ki je raziskovalec na Inštitutu za študij in zbiranje gradiva o evropski Skupnosti in Vzhodni Evropi - ISDEE, ter dr. Andrej Kumar, predavatelj na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Predavala bosta o ekonomskih odnosih med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Svetom za vzajemno gospodarsko sodelovanje, se pravi ustanovo, ki združuje vzhodnoevropske države.

Drugo predavanje, 30.5., bo posvečeno obmejnemu področju naše dežele v evropskem kontekstu. O tem bosta govorila predsednik videmske Trgovinske zbornice dr. Gianni Bravo in član komisije za zunanje odnose evropskega parlamenta, poslanec Giorgio Rossetti.

Tretje srečanje letošnje 14. izvedbe Benečanskih kulturnih dnevov bo 9. junija. O zgodovinskih, kulturnih in političnih temeljih Evrope narodov bosta govorila univerzitetni profesor Alessandro Leonarduzzi in pesnik ter publicist Jaša Zlobec.

Razpis 19. Zamejskega festivala domače glasbe

S. K. P. D. »F. B. Sedej« in ansambel »Lojze Hlede« razpisujeta 19. Zamejski festival domače glasbe, ki bo v Steverjanu 1. in 2. julija 1989.

- a) Komisiji, ki ju bodo sestavljali strokovnjaki in predstavniki občinstva, bosta podelili naslednje nagrade:
- 1. nagrada za najboljšo izvedbo in trofeja ansambla Lojze Hlede L. 1.000.000
 - nagrada za najboljšo melodijo L. 700.000
 - 2. nagrada za najboljšo izvedbo L. 500.000
 - nagrada občinstva L. 300.000
 - nagrada za najboljše besedilo L. 200.000
 - posebna nagrada za najboljši zamejski ansambel.
- b) Komisiji bosta sestavljeni:
- komisija za ocenjevanje besedil
 - komisija za ocenjevanje glasbe
- c) Organizator si prevzame stroške za kosilo, večerjo in prenočišče nastopajočih. Za ansamble veljajo naslednji pogoji:
1. na Festival se lahko prijavijo vsi slovenski ansambli, ki gojijo slovensko narodno zabavno glasbo.
 2. skladbi, ki ju bodo izvajali ansambli, morata biti izvirni ter prvič izvedeni na Festivalu v Steverjanu.
 3. v prijavi morajo biti navedeni naslednji podatki: ime, priimek, datum rojstva, sedanje bivališče vodje in članov ansambla. Podatki morajo biti čitljivi in točni.
 4. ansambli so dolžni poslati:
 - a) notno gradino v enem vzorcu;
 - b) besedila pesmi;
 - c) izpopolnjeno »prijavo«;
 - d) sliko ansambla;
 - e) kratko zgodovino ansambla.
 5. ansambli so dolžni sporočiti organizatorjem, vsako spremembo v ansamblu.
 6. rok prijave traja do 31. maja 1989.

Naslov:

S.K.P.D. »F.B. SEDEJ« - ANS. »LOJZE HLEDE«
Trg svobode 6
34070 STEVERJAN - SAN FLORIANO DEL
COLLIO (GO) ITALIA

25-LETNICA ŠPORTNEGA ZDRUŽENJA DOM

25 let prisotnosti, 25 let vztrajnosti, učinkovitosti v športu, učinkovitosti v življenju — pod tem geslom je 19. t.m. v goriškem Kuturnem domu potekala proslava četrstoletnega delovanja športnega združenja »Dom«. Prireditev je bila pestra, saj je obsegala razne gimnastične nastope, podelitev priznanj enajstim zaslužnim članom, pozdrave raznih političnih in športnih organizacij ter govor predsednika Marka Čubeja. Izšla je tudi zajetna publikacija, ki obravnava dosedanje življenjsko dobo športnega združenja »Dom«. Pripravil jo je Vili Prinčič, katerega je na proslavi predstavil Rudi Pavšič.

—o—

SKRD JADRO vabi na predavanje, ki bo v četrtek, 25. t.m. ob 20. uri na sedežu društva v Romjanu. Med nami bo časnikar in sociolog Tone Gomišček, ki bo imel drugo dopolnilno »predavanje«, kako postati radiestezi. Tudi tokrat bo marsikaj spregovoril o svoji večletni praksi na tem področju za boljše človekovo počutje.

Napad na župnika B. Zuanello je napad na slovenščino

V slovenski zamejski javnosti je vzbudila ogorčenje novica, da je trčmunski župnik Božo Zuanella 4. maja letos prejel sodno obvestilo, češ da je kršil 25. člen Kraljevega odloka št. 733 iz leta 1931, ki predvideva, da je treba zaprositi za dovoljenje pristojne oblasti za prirejanje procesij ali drugih obredov izven cerkva.

Župnik Zuanella je tudi letos, kot je že stoletna navada, priredil procesijo ob prazniku sv. Marka 25. aprila. Procesija se je v glavnem odvijala po klancih in stezah in je le občasno prečkala cesto, zato ni motila prometa. Župljani s Trčmuna in sosednjih vasi, a tudi ostali Benečani in mi vsi pa se seveda sprašujemo, kie so pravi razlogi, da je nekdo prijavil župnika Zuanello.

Upravičen je sum, da se je sodni postopek sprožil, ker je nekoga motilo dejstvo, da je Božo Zuanella, kot je to stoletna navada, tudi letos vodil obred v slovenščini. To je po našem mnenju srčika problema, četudi pred sodnikom verjetno ne bo govora o jeziku, v katerem je bila vodena procesija. Nekateri očitno moti dejstvo, da je slovenščina, pa čeprav v svoji narečni obliki, še živa v Benečiji. Moti jih slovenska beseda, pa čeprav je izgovorjena v trenutku najintimnejšega razgovora med ljubljenima osebam, med materjo in otrokom ali kot v tem primeru med vernikom in Bogom. Tisti, kateri preganjajo slovenščino, vedo, da bo ta jezik živ, dokler ga bodo ljudje govorili, pa čeprav doma ali v cerkvi.

Upati je zato, da bo napad na župnika Zuanello, kateremu izrekamo vso solidarnost, na koncu izpadel kot usluga slovenščini in slovenskemu ljudstvu v Benečiji, da bo ta napad torej okreplil narodno zavest naših rojakov.

M. T.

Nastop deželnega poslanca Brezigarja

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti Bojan Brezigar je naslovil na deželno vlado Furlanije Julijske krajine vprašanje v zvezi z dogodkom, ki se je pripetil župniku na Trčmunu v Benečiji Božu Zuanelli. Proti njemu je bila vložena ovadba in je že prejel od pristojnega sodnika obvestilo o začetku kazenske preiskave.

Svetovalec Brezigar pravi, da gre za postopek proti starim verskim običajem v Nadiških dolinah, zlasti pa za postopek zoper verske slovesnosti, ki se delno ali v celoti vodijo v jeziku domačega prebivalstva. Gre dalje, poudarja predstavnik Slovenske skupnosti, za postopek, ki je v kričečem nasprotju z ustavnimi predpisi in z notranjimi ter mednarodnimi normami glede civilnih in verskih pravic prebivalcev.

Zato predstavnik Slovenske skupnosti zahteva od deželne vlade, naj zaščiti civilne in verske svoboščine državljanov v Furlaniji Julijski krajini in naj uradno zahteva od predsednika vlade ter obeh predsednikov zakonodajnih zbornic, da se uvede postopek za odpravo že omenjenega fašističnega zakona.

Zgodovina Primorske v letih 1945-47

Odbor za organizacijo Goriških srečanj je pripravil v petek, 19. t.m., strokovni posvet v Novi Gorici, ki je bil posvečen Primorski v letih 1945-47. Po pozdravu predsednika Medobčinske konference socialistične zveze Branka Dolenca se je zvrstilo deset referatov. Prva dva sta bila posvečena primorskemu politiku Juliju Beltramu. Slavica Plahuta je predstavila njegovo delo na Primorskem, Ivan Križnar pa politično delo v osrednji Sloveniji. Ostali referati pa so bili posvečeni posameznim manj obravnavanim vprašanjem dveletnega obdobja med koncem vojne in razmejitvijo. Med številnimi poslušalci so bili tudi nekateri akterji tega obdobja, ki so tudi posegli v razpravo. Metka Gombač je predavala o coni B Julijske krajine, Cvetko Vidmar pa o ustroju Zavezniške vojaške uprave v coni A Julijske krajine. Nataša Nemeč je poročala o Slovansko-italijanski antifašistični uniji na Goriškem, Peter Stres pa o enotnih sindikatih na Primorskem.

O Trstu sta predavala dva tržaška predstavnika. Milan Pahor z zgodovinskega oddelka Narodne in študijske knjižnice je podal splošni pregled političnih dogodkov v Trstu, profesorica Nadja Maganja pa je obravnavala nastanek samostojnih nekommunističnih političnih skupin. Vlasta Bel-

tram se je zaustavila zlasti pri odnosih ljudske oblasti do Italijanov v koprskem okraju, Aleš Gabrič pa je obravnaval ukrepe slovenskih oblasti na kulturno-prosvetnem področju.

Okroglo mizo je pripravil in vodil zgodovinar dr. Branko Marušič.

—o—

OBISK PRI VIDEMSKEM PREFEKTU

Predstavnštvo Slovencev v videmski pokrajini je obiskalo videmskega podprefekta Labio, ki po upokojitvi prefekta vodi videmsko prefekturo, in kvestorja Rotello. Prof. Černo, msgr. Qualizza in arhitekt Simonitti so predstavnikom oblasti izrazili zaskrbljenost zaradi položaja v Nadiških dolinah, kjer prihaja do nazadovanja v odnosih do Slovencev in kjer so se pripetili dogodki, ki pričajo o narodnostni nestrpnosti. Med njimi je prav gotovo prijava proti trčmunskemu župniku Zuanelli, češ da je brez dovoljenja vodil procesijo in blagoslov travnikov in polj na praznik sv. Marka, 25. aprila. Poslovodeči prefekt je izrazil, kot piše v sporočilu, prisrčno pozornost za prebivalce Nadiških dolin. Beneškim zastopnikom je zagotovil, da država brani in sodbuja običaje, verske navade in vsakršno kulturo na vsem ozemlju republike.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

18. mednarodno pisateljsko srečanje v Brezah (Fresachu) pri Beljaku

Poleg tridesetih avstrijskih pisateljev so na osemnajsto pisateljsko srečanje v zgornjekoroški gorski vasi Breze pri Beljaku prišli tokrat avtorji iz številnih vzhodnoevropskih in zahodnoevropskih držav. Navzočih je bilo pet pisateljev iz Jugoslavije, med temi štirje Slovenci, trije Madžari, dva Poljaki, češki pisatelj František Kafka iz Prage in pet pisateljev iz Nemške demokratične republike, med temi trije pripadniki majhne, a zanimive lužiškosrbske manjšinske literature. Seveda je tudi tokrat sodelovalo pestro število zahodnoevropskih književnikov iz Zvezne republike Nemčije, Švice, Francije, Luksemburga in Italije.

Posebnost pisateljskega srečanja v Brezah, ki so že zdavnaj postale prava literarna vas, kraj srečavanja pisateljev iz različnih kulturnih tradicij in politično-ideoloških sistemov, je obravnavanje splošnih in specifičnih tem nadregionalnega, povezovalnega značaja. Kljub različnosti mnenj in umetniških načinov, ki prihajajo v diskusijah po posameznih predavanjih vedno znova do izraza, so postale Breze že zdavnaj prava šola tolerance in humanizma, ki sta današnjemu velikokrat zelo neliberalnemu kulturnemu življenju zares potrebna.

Letos so se mnogi predavatelji dotaknili nekaterih splošno estetskih in literarnih vprašanj. Werner Liersch iz Nemške demokratične republike je razpravljaval o problemu »lepe literature v svetu lepih slik«, ki pa velikokrat niso pravi nič lepe, vendar pri svojih izvajanjih ni preskočil ideološkega zornega kota, ki je značilen za stanje na vzhodnonemškem kulturnem prostoru.

O tem, kako literarno delo nastaja, kako komplicirano je zorenje v estetsko dovršeno literarno umetnino, je poročal mladi pisatelj Lukas Hammerstein iz Zvezne republike Nemčije. Konvencionalno literarno soočanje z zgodovino, še bolj pa z zgodovinsko mitologijo, je postavil pod vprašaj v zelo duhovitem referatu nemško pišoči Švicar Stalder. Maria Kajtor iz Madžarske je z estetskimi in vsebinskimi merili primerjala dve deli z zelo moderno usmeritvijo, v katerih Avstrijec Peter Handke in Madžar Peter Esterhazy pišeta o tragični smrti svojih mater. Mladinski pisatelj in radijski urednik Heinz Janisch iz Avstrije je v svojem predavanju o mladinski in otroški literaturi poudaril, da »je še vedno v kulturni javnosti preveč zapostavljeno pisanje za otroke v resnici vedno tudi pisanje za odrasle, pisanje za človeka kot takega.«

V zanimivem zaključnem predavanju je Hans Kitzmüller, ki poleg založniškega dela predava na videmski univerzi v Italiji germanistiko, spregovoril o italijanskem pisatelju židovskega rodu Carlu Michelstaedterju, ki je triindvajsetleten leta 1910 napravil samomor. Kulturna javnost ga je odkrila komaj danes kot svojevrstnega pesnika življenjske ekstaze in nietzschejanske sle po obvladovanju življenja, ki ga ne moreš obvladati. Michelstaedter je izviral iz družine z nemško kulturno tradicijo, ki je živela v Gorici. Pokopan je na samotnem, zapuščenem pokopališču v Rožni dolini na jugoslovanski strani meje pri dveh starih cipresah.

Pisateljskega srečanja v Brezah, ki ga je tudi

dalje na 8. strani ■

O likovniku A. Ajdiču

Med slovenskimi likovniki je slikar, grafik in kipar Andrej Ajdič gotovo izjema. Vedno je plaval mimo, včasih tudi proti uradnim tokovom in klikarskim zvezam. Diplomiral je z odliko na dunajski Akademiji pred 28 leti. Njegova ožja specialnost je bila grafika, pozneje pa se je posvečal tudi slikarstvu in občasno kiparstvu.

Za Ajdiča je značilno, da se je v svojem razgibanem življenju posvečal raznim poklicem in konjičkom. Po letih intenzivnega ukvarjanja z likovno umetnostjo je za nekaj časa skoraj povsem prenehal z malarijo in šel v službo kot propagandist ali za rejca ovac. Vse te navidezno ne navadne odločitve so pogojene z njegovim vihravim značajem in nekakšno obsedenostjo z delovno vneto. Omeniti pa velja tudi, da mu domači likovni kritiki z redkimi izjemami nikoli niso bili naklonjeni. Zato je hodil kot osamljeni jezdec svoja pota. Veliko je razstavljal na skupinskih in individualnih razstavah, njegova dela hranijo ugledne ustanove na tujem, na primer muzej Albertina, Akademija za upodabljačo umetnost in Ministrstvo za kulturo na Dunaju, Biblioteca civica v Milanu, Nacionalna biblioteka v Washingtonu in številne švicarske in italijanske privatne galerije. Doma pa za svoj obsežni opus ni prejel nobenih priznanj, celo črtali so ga iz skoraj vseh likovnih enciklopedij in leksikonov. Težko je biti prerok v lastni domovini.

Te dni so odprli na Dunaju v Künstlerhausu skupinsko razstavo, na njej sodeluje 56 članov te svetovno znane umetniške hiše. Med njimi je tudi sedem Ajdičevih skulptur v bronu. Sodelovanje na tej pomembni likovni manifestaciji je za slovenskega umetnika veliko priznanje. Tujina je v vrednotenju umetniških dosežkov manj mačehovska kakor domovina, ki se šele uči prvih korakov v demokratični hoji.

Zarko Petan

Spomladanska številka revije »Celovski zvon«

Že pred časom je prišla na knjižni trg nova številka revije Celovski zvon, ki izhaja v koroškem glavnem mestu in ki je, kot je rečeno pod njenim naslovom, »vseslovenska revija za leposlovje, kritiko, kulturna, družbena in verska vprašanja«. V njenem uredniškem odboru so predstavniki iz Celovca, Ljubljane, Trsta, Kanade, Argentine in Združenih držav. Uvodnik v tej številki revije je napisal glavni urednik Reginald Vospersnik. V svojem razmišljanju poudarja, da se s to številko začena že sedmi letnik revije. »V preteklem letu se je zid molka, ki ga je zgradila uradna in poluradna Slovenija okrog našega publicističnega početja od vsega začetka, v presenetljivem obsegu zrušil. Nekaj takih odmevov objavljamo v tej številki«, pravi Vospersnik, ki se v svojem uvodniku tudi spominja nedavno umrlega univerzitetnega profesorja Cirila Zebota.

Od prispevkov iz Slovenije izstopa tokrat razmišljanje Franceta Bučarja »Kam z revolucijo?« Zelo viden je tudi prispevek Ivana Štuheca, ki objavlja intervju z Igorjem Bavčarjem, predsednikom Odbora za varstvo človekovih pravic v Ljubljani. Bavčar na neko vprašanje ob koncu izjavlja tole: »Hotel sem biti zvest samemu sebi, in lahko rečem, da sem bil tudi tedaj, v svoji rani ultra-leninistični mladosti, kakor rad sam rečem danes, bil svoj človek. Svoje korake sem odmerjal sam, ključne odločitve sem sprejemal

dalje na 8. strani ■

Zapis o osmi številki Tretjega dne

V Ljubljani že 18 let izhaja glasilo Medškofijskega odbora za študente, ki zadnja leta nosi naslov »Tretji dan«. List skuša v zadnjih časih posredovati študentom in drugim bralcem kar se da bogato informacijo o dogodkih doma in po svetu, pri tem pa seveda izhaja iz katoliških verskih in obče človeških vrednot.

List na začetku objavlja krajši zapis o škofijskem zborovanju v Mariboru, ki je bilo posvečeno Družini v službi življenja in vere. Na zborovanju so se dotaknili nekaterih perečih vprašanj, ki lahko zanimajo širšo slovensko družbo. V prvi vrsti so obravnavali vprašanje kmečkih družin, nato odgovornega starševstva in pčjava splava v slovenski družbi. Velik odmev je imela problematika civilno poročenih in življenja v izvenzakonskih skupnostih, ki so vedno bolj pogoste tudi na Slovenskem. Vprašanje zase je zaposlenost oziroma prezaposlenost žene, kar lahko postane tudi zaskrbljujoč družbeni problem.

Ena stran lista je posvečena Slovenskemu krščanskosocialnemu gibanju, ki je bilo ustanovljeno pred kratkim. O tem gibanju piše tudi Ivan Borštner, ki med drugim pravi, da vidi »poslanstvo našega krščanskega gibanja v stalnem in iskrenem trudu vseh ljudi, da zapolnimo praznine, da pomagamo premagati ali vsaj ublažiti bolečine, ki jih povzročata pomanjkanje etike v družini, med ljudmi, v bolnicah in domovih za

ostarele«. »Mislim,« pravim Borštner, da »imamo popolno pravico (ne samo delno), da lastnemu narodu pomagamo pri iskanju lastnih in občečloveških resnic.«

Tretji dan je list, ki spremlja tudi dogodke med zamejskimi Slovenci. Tako je objavljen razgovor s Tereziko Srebrnič iz Steverjana, ki je že pol leta laična misijonarka v Maliju. Dijaki Slovenskega klasičnega liceja iz Trsta in prof. Alojz Rebula so prispevali dva članka ob 40-letnici obstoja te šole. V listu najdemo še številne druge zapise. Razni avtorji pišejo o slovenskih misijonarjih, o pred kratkim umrlem zagrebškem pomožnem škofu Škvorcu, o psihopatologiji družbene krize in o mejah nacionalnega. Avtor tega zadnjega prispevka je Peter Kovačič - Peršin, ki med drugim pravi: »Narod ostaja prvinska oblika človekovega občestvovanja. Z zasidranostjo v izvirnem kulturnem in rodovnem prostoru človek naravno domuje v zgodovini kot neodtujeno bitje. Torej tudi varno.«

V posebnem članku se je uredništvo Tretjega dne spomnilo 20-letnice izhajanja časnika 2000.

Slovenski katoliški študentje pa se znajo zarezati tudi v svet. Tokrat so objavili razgovor z vidno predstavnico katoliških študentov

Zanimiv je prevod govora češkega dramaturga in oporečnika Vaclava Havela, ki je bil pred nekaj meseci zaprt, ker se je zavzemal za uveljavitev človekovih pravic.

Sodobno kmetijstvo

Acetonemija ali ketoza molznic

Acetonemija ali ketoza je bolezen do-
brih molznic, pokaže se prvih 6 do 8 ted-
nov po lahkem porodu. Gre za motnje v
presnovi ogljikovih hidratov in maščob,
kažejo se v nenormalnem kopičenju keton-
skih snovi v krvi, mleku, urinu in izdiha-
nem zraku, zmanjša pa se količina krvne-
ga sladkorja. Pri tej bolezni imajo molzni-
ga zaradi preobilne hrane zamaščena jetra.
Ketoza je najpogostejša samostojna bole-
zen, pri kateri so poškodovana predvsem
prebavila in živčevje. Pokaže pa se tudi kot
komplikacija pri zaostajanju trebila, tujka,
spremembi položaja siriščnika, vnetju ma-
ternice in vimena.

Ketoza se pokaže v prvih dveh mese-
cih po porodu. Znaki so prebavne in živč-
ne motnje zaradi naglega razkrajanja te-
lesnih maščob, ker živali ne jedo, hitro hui-
šajo in so žalostne. Vsak dan dajejo manj
mleka. Živali so razdražene, mukajo, ne vi-
dijo, silijo naprej, in celo omedlijo. Napad
traja uro ali dve, ponovi se po 8 ali 12
urah. Telesna temperatura ni povišana.
Koža ima značilen vonj po svežem sadju,
prav tako izdihan zrak, mleko ali urin. Tek
obolele živali je spremenjen. Ne diši jim
niti dobro seno, silaža ali koncentrat.
Vamp lahko povsem preneha delovati. Iz-
trebki so trši in sluzasti. Količina mleka
se lahko zmanjša za 20 do 30 l, celo na li-
ter ali dva na dan. Mleko je gosto, rumen-
kasto, grenko, diši po acetonu in se pri ku-
hanju sesiri. Zmanjša se količina sladkor-

ja v krvi, poveča pa se število ketonov in
v vampu naraste maslena kislina. Če so
molznice pred porodom predobro krmlje-
ne in zato pretirano zamaščene ter hkrati
dajejo veliko mleka, se ketoza lahko poka-
že po porodu pri večjem številu krav hkrati
(enzootsko).

Visoko mlečnost mora spremljati pri-
merna prehrana. Pri prežvekovalcih se
monosaharidi v vampu razkrojijo v višje
maščobne kisline. Zato je v krvi goveda
manj krvnega sladkorja kot pri živalih, ki
imajo le en želodec. V organizmu molznic
so v prvem obdobju laktacije zelo velike
potrebe po glukozi zaradi nastajanja mleč-
nega sladkorja. Ko je obdobje mlečnosti na
vrhuncu, potrebuje krava 1500 do 2000
gramov glukoze na dan.

Molznic uporabljajo kot vir energije
kislina. V jetrnih celicah maščobne kisl-
ne normalno zgorevajo do ogljikovega dvo-
kisa in vode, pri tem pa se razvija toplota.
Vendar se zgorevanje maščobnih kislin v
jetrih ustavi na vmesni stopnji acetilnega
radikala, če primanjkuje krvnega sladkor-
ja. Jetrne celice iz nezgorelega ostanka ma-
ščobnih kislin začno izdelovati ketonske
snovi, ki pa jih organizem lahko samo delno
uporabi kot vir energije pri izgoreva-
nju v mišicah. Večina ketonskih snovi za
organizem ni uporabna, iz krvi se izločajo
v urin, mleko in izdihan zrak. Pri pomanj-
kanju ogljikovih hidratov si organizem po-
maga s tvorbo glukoze v jetrih iz glicerina

Pri ketozi imajo vlogo tudi mikroele-
menti, predvsem kobalt, potreben za sin-
tezo vitamina B12, ki je za rast mikroflore
v vampu nujno potreben, sodeluje pa tudi
pri nastanku hormona v sredici nadledvič-
ne žleze.

Bolezen je odvisna od pasme in dojem-
ljivosti. Znano je, da rdeče dansko in črno-
belo frizijsko govedo kaj hitro zboli. Če bo-
lezen hitro odkrijemo in takoj zdravimo,
traja zdravljenje vsaj 10 dni. Težave se
začne, kadar ima žival že spremenjena je-
tra. Značilna je anamneza. Krava je povr-
gla pred dvema do šestimi tedni, porod je
bil lahek, očistila se je. Nato ima slabši tek,
hitro hujša in izgublja mleko. Ni napeta,
ne stoka in nima driske. Zanj mora po-
skrbeti veterinar, obrok je treba zamenja-
ti s krmo, ki ima veliko ogljikovih hidra-
tov, kot so kuhan krompir, pesne rezance,
korenje, sladkorna pesa in melasa. Kuha-
nega krompirja pokladamo po 2 do 3 kg
na dan ali poldrugi kilogram pesnih rezan-
cev oziroma melase. Oboleli živali lahko
damo dvakrat na dan po 250 g sladkorja.
Če je vime zdravo, bolne živali nekaj dni
ne izmolzemo do konca. Živali je treba
vsak dan omogočiti gibanje. Pred porodom
ne dajamo take hrane, ki bi po telitvi za-
mastila. Dobrim molznicam dodajamo rud-
ninske snovi z bakrom, kobaltom, selenom
in jodom. V suhi snovi celotnega obroka ne
sme biti manj kot 20 odstotkov surovih
vlaknen.

Z. T.

—o—

V Casablanca je dospel libijski voditelj
Geddafi. Zaradi njegove zamude so odložili
začetek arabskega vrha, na katerem po
dolgi letih sodeluje tudi Egipt.

STANKO ŽERJAL

Duh se vrača v naše duše

II.

Ves duhovni program je bil prijetno u-
smerjen v temeljne verske resnice: Sv.
Duh ob Sveti Evharistiji pod očetovstvom
božjim. Niti na eno struno ni bilo slišati kaj
nebeški Materi, še manj o kakem svetni-
ku. Na koncu pa so vendarle posvetili vo-
ku. In tudi Njej primerno pozornost tudi Njej. In tu-
di Njej je zadonela pesem v čast. Tako ni
bilo torej nič enostranske, še manj pocuk-
rane pobožnosti.

Saj se tudi v Medjugorju dušni pastir-
ji na vso moč trudijo, da bi Marijine ča-
stilce usmerjali k harmonični religiozno-
sti, k spolnjevanju Očetove volje, k Evha-
ristiji in češčenju Svetega Duha, torej k
trinitarni pobožnosti, in večina jugoslov-
anskih romarjev in kvečjemu polovica tujih
skušnja slediti tej pastoralni, druga polovica
inozemcev pa se oklepa samo Matere Bo-
žje, a ji ne sledi, ko jih ta vabi naravnost
k troedinemu Bogu. Prav po naročilu ne-
beške Gôspete so uvedli že pred petimi leti
češčenje Svetega Duha, tako da po vsaki
večerni maši dodajajo molitev znane him-
ne: Pridi, Stvarnik Sv. Duh. Vsa hrvaška
množica v cerkvi krepko pripeva ali reci-
tativno ponavlja odpev.

Radovedneži sprašujejo, kako se na sho-
dih v Riminiju ozdravljajo bolniki. Takole:

Sredi obilnega molitvenega in katehet-
skega programa ob določenem času pre-
vzame mikrofona pater Tardif in govori
špansko in prevajalec sproti prevaja v ita-
lijansko. Govori kar stereotipno, na pri-
mer: »Neka oseba, moški srednje starosti,
je bolan, ima raka na levih pljučih. Zdaj
ga je spreletela neka vročina — in je
zdrav ... Naj dá kako znamenje, kdo je, da
ga vidimo, in naj pride sèm gor na oder
pred mikrofona! ... Trije mladi fantje, obup-
no zakopani v narkomanijo, so v tem hi-
pu osvobojeni te strasti in posledic dose-
danjega uživanja mamil in jih ta ne bo-
do nič več zapeljevala. Eden teh treh se bo
popolnoma posvetil službi za bližnjega in
bo napravil veliko dobrega in zgodnjega ...
Tu v paviljonu je neka žena, ki enajst let
želi otroka in se je že vdala v usodo steril-
nosti. Naj lepo živi z možem, spočela bo
in bo čez leto dni mati zdravega otroka ...«
... Neki starejši mož je tu v paviljonu s pa-
ralizirano nogo. Pravkar je začutil po vsem
telesu neko vročino. Je ozdravljen. Naj vr-
že takoj berglje proč in naj pride sèm gor
na oder brez bergelj in brez vsake opore!

Kdo je to? Naj da kako znamenje, n. pr.
naj dvigne robec, da mu reditelj utrejo
pot v gneči do odra ... Nekdo je gluha in no-
si stalno slušni aparat. Naj takoj odvrže
slušne aparate in naj pride na oder izpri-
čati, da res sliši brez slušalk ... Naj dá zna-
menje z robcem! Potem naj se gre pred-
staviti v ambulanto k zdravniku ...«

In tako dalje kakor po traku je šlo za
vsakega enako. Za vse ni bilo časa, da bi
se bili predstavljali pred množico. Tisti, ki
so prišli pred mikrofona, pa so le s težavo
zadrževali solze in ponavljali »Hvala in
slava Gospodu!« Ali pa: »Neka mlada že-
na nosi pod srcem mongoloidnega otroka
in ona to ve, ker ji je ginekolog to raz-
kril. Naj ve: njen otrok se bo rodil zdrav
in normalen ...«

Zanimivo je bilo pričevanje neke o
zdravljenke prejšnjega leta. Ne vem več,
kake poškodbe je imela v kosteh in ji ni
bilo pomoči. Pa je bila lansko leto ob pa-
tru Tardifu nenadno ozdravljena, ni ji bi-
lo treba več invalidnega vozička niti bole-
čin ni trpela. Pohitela je k zdravniku s
starimi rentgenskimi izvidi. Na kliniki so
napravili nov rentgenogram in ga primer-
jali s prejšnjim. Nobene razlike, nobene
spremembe. In ortopedi so razsodili, da pri
takem stanju kosti ne more hoditi. Ona pa
je hodila, brez težav, brez bolečin, brez na-
daljnjih okvar. Zdravniki so onemeli. Ko-
sti so v takem stanju, da je nemogoče ho-
diti, ona pa hodi.

V Riminiju je bilo zanimivo še to, da
so se dogajala ozdravljenja tudi v pomož-

**OSEMNAJSTO MEDNARODNO
PISATELJSKO SREČANJE V BREZAH
(FRESACHU) PRI BELJAKU**

■ nadaljevanje s 6. strani

letos priredilo koroško pisateljsko društvo pod vodstvom zaslužnega profesorja Waltherja Nowotnyja, so se udeležili številni slovenski avtorji, ki so med 5. in 7. majem živo posegali v razprave. Iz Jugoslavije so prišli Bogdan Pogačnik, Jaro Dolhar, France Filipič in mladinska pisateljica Polonca Kovač. Navzoča sta bila tudi koroški slovenski pesnik Andrej Kokot in celovški prevajalec in pisatelj Peter Kersche, medtem ko sta z Dunaja pripotovala Milena Merlak in Lev Detela. Srečanje v Brezah, ki je na široko odmevalo v tisku in radiu, je zares postalo razpoznavni znak kritičnega in razumnega sporazumevanja ob upoštevanju človeških različnosti v okvirih človečanske solidarnosti.

Po zaključku srečanja v Brezah sta 8. maja celovška »Hiša literature« in tamkajšnja Mohorjeva založba priredili v rojstni hiši znanega nemško piščočega avstrijskega pisatelja Roberta Musila, kjer se danes nahaja Musilov arhiv, literarni večer. Na njem je Lev Detela bral svoje nemške satirične in humoristične tekste, na kratko pa je nemškemu poslušalstvu predstavil tudi zven in melodijo svoje slovenske literature.

Lev Detela

**SPOMLADANSKA ŠTEVILKA REVIEJE
»CELOVŠKI ZVON«**

■ nadaljevanje s 6. strani

sam. Marsikaj, kar sem počel, kar sem mislil, mi danes ni všeč, toda to sem bil jaz, tako sem pač mislil. Nikoli se nisem priklanjal, vedno sem hodil zravnano«.

Med drugimi avtorji te spomladanske številke Celovškega zvona izstopajo še Alojz Rebula, Oton Ambrož in Peter Fister z zelo tehtno študijo o koroški arhitekturi. Velik je tudi delež dopisov, kritičnih pripomb in zgodovinskih zapisov, ki dajejo živahen in pester ton tudi najnovejši številki Celovškega zvona.

—o—

V petek, 26. maja, bo v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu gostoval slovenski pisatelj Lev Detela, ki živi in dela na Dunaju. Govoril bo o novi slovenski koroški književnosti, ob isti priložnosti pa bo predstavil tudi svoje najnovejše delo DUNAJSKI VALČEK, ki bo v kratkem izšlo v Trstu. Začetek ob 20.30.

nem paviljonu, kjer ni bil navzoč pater Tardif in je tudi tista ozdravljena napovedal.

Nič ne vem, ali so se ozdravljenci morda poprej že ob prihodu priporočili Tardifu. Vtis sem imel, da ne. Jasno je namreč govoril kot o neznanih osebah.

Kdor je še kaj radoveden o teh ozdravljenih, naj gre iskat dokumentacijo k vodstvu tega gibanja, ki je začasno menda v mestu Brescia na privatnem stanovanju duhovnika pobudnika, ali pa na upravo elegantnega mesečnika »Rinnovamento«, 00172 Roma, Via degli Olmi, 62, tel. 06/2301376 ali pa naj poišče in obišče ozdravljence osebno. Vsaj eden ali ena izmed ozdravljenih je, če sem prav slišal, nekje iz naše upravne dežele.

Napačno je govoriti, da pater Tardif ozdravlja. On sam protestira proti takemu

Srečanje z A. Markovicem

SKRD Jadro iz Ronk je v četrtek, 18. t.m., poskrbelo za zanimivo srečanje z Alojzom Markovicem (Zvonkom), zadnjim predsednikom društva Triglav, ki je delovalo v Trziču od leta 1945 do leta 1947. Predavatelj se je rodil 17.2.1915 v Fojani v Goriških brdih, nato se je z družino preselil v Trst (1930), leta 1937 pa v Trzič, kjer se je zaposlil v ladjedelnici kot elektromehaničar. Marsikaj je povedal o vojnem in povojnem času, predvsem pa je poudaril, kako so se začeli zbirati Slovenci v domu Ex GIL na drevoredu Sv. Marka v Trziču. Tu se je neka skupinica sestala junija 1945, da ustanovi pripravljalni odbor društva.

Prva društvena izkaznica je bila oddana 4.10.1945, članarina pa je znašala 50 lir. Nato je ob velikem navdušenju celotnega slovenskega prebivalstva začelo društveno delovanje. Dvoranske prostore je društvo Triglav imelo na razpolago bodisi v četrtkih, ko so imeli predavanja (tako n.pr. se je med predavatelji spomnil na Bidovca, Maraža, Simonitija, Budala... in tudi F. Juriseviča za Istrane iz »Čičarije«), in v sobotah, ko je bil ples.

Ustanovili so knjižnico (nekaj knjig so kupili, druge so jim podarili domačini), pevski zbor in folklorno skupino. Sledilo je vodila učiteljica Hilda Mainardi, ki je poskrbela tudi za obleko baletne skupine, ki je nato nastopila v raznih krajih na Primorskem (n.pr. Vipava, Medana, Dobrovo...).

V krogu društva je nastala atletska skupina, ki je v jeseni leta 1945 tekmovala v nekaterih disciplinah lahke atletike celo v Ljubljani, kjer se je dobro izkazala. Imeli so tudi Prešernovo proslavo, na kateri je sodelovalo bližnje društvo Jadran iz Ronk.

V Triglav je prihajalo slovensko prebivalstvo vseh slojev. Prisoten je bil domači kmet, delavec iz ladjedelnice, trgovec ali učitelj. Kot podrobnost je predavatelj omenil, da so Slovenci bili lastniki petih gostiln (Scolaris, Simčič in Simoniti v Panzanu, Maurič blizu križade in Prinčič pod železniško postajo v bližini stare stavbe, kjer je začela delovati slovenska osnovna šola), več zlatarn (Bratina, Černigoj, Cukjati) in trgovin.

govorjenju. Bog ozdravlja in ne človek. Niti ne vemo, ali ozdravlja po Tardifovi molitvi ali po molitvi večje skupine skupaj s Tardifom in je njemu dana harizma, razsvetljenje, da napove, da objavi nenadno ozdravljenje oseb, ki jih niti ne pozna. Kakor je on ponižen, tako velja za vsakogar.

Samo ponižnost more najti resnico. Da se na svetovnih obzorjih nekaj jasni, je to sad molitve in pokore. Božji Duh pa se vrača le tja, kjer so mu duše ponižno odprte. Priznanje zmot predpostavlja ponižnost. Vsiljuje se primerjava. Poglejmo trmoglave državnike, ki niso bili nikdar sposobni spoznati in priznati svojih zmot. Zakaj ne? Zaradi napuha. O Mussoliniju je znano, da je imel vedno prav (»Il Duce ha sempre ragione«). O Stalinu so tudi verno, ne ponižno, ampak zatelebano oznanjali, da ima njegova kominterna v 99 slučajih prav

Leta 1947 pa je začel propad, ker je prišlo do razmejitve in je zavezniška vojaška uprava zapustila Trzič. Kvarno pa je vplival tudi psihološki pritisk, saj je bilo treba izbirati državljanstvo.

Mnogi (več kot 2000 ljudi, med temi tudi Italijani, ki so bili naklonjeni Slovincem) so šli delat v jugoslovanske ladjedelnice ali pa so se vrnili v rojstne kraje. Hud udarec je bilo tudi zaprtje sedeža, vanj se je naselil oddelek policije. Predavatelj bi lahko še in še pripovedoval, a postalo je pozno.

Na koncu predavanja je podaril društvu Jadro iz Ronk njihov takratni leseni grb, ki ga je izrezal g. Metlikovec iz Panzana, razne slike društva Triglav in veliko številno društvenih knjig. Poslušalci in člani društva Jadro smo mu zato hvaležni za pričevanje in za simbolično darilo!

K. M.

—o—

Jamarska zveza Slovenije - Jamarsko društvo Dimnice - komisija SPEGU - alternativni kraški turizem

vabimo vas na

**KONCERT
OBALNEGA OKTETA**

v soboto, 27. maja, ob 19. uri

v Socerbski sveti jami

ob sv. Socerbu in v okviru srečanja jamarjev

Ogledi jame z vodičem in jamarski piknik od 14. ure dalje. Sveta jama pri Socerbskem gradu (10 km od Trsta, 13 km od Kopra, 2 km od ceste Koper - Kozina, odcep Kastelec). Po stopnicah se spustimo v podzemeljsko cerkev, edino v Sloveniji, skrito v mistično poltemo. Sončni žarki prodirajo do mogočnih kapniških stebrov. Sv. Socerb se je za skoraj dve leti zatekel v to jamo. Dolga je 200 in globoka 44 m. Iz cerkve se spuščamo v 35 m dolg zakapan rov.

Pokrovitelji: občina Koper, revija Ognjišče, restavracija Socerbski grad.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

pred drugimi satelitskimi partijami. Neizmerni napuh je vodil Husaka na Češkem, Kadarja na Madžarskem, obsedenca Hitlerja, napuh neprobojno obdaja Komeinija, južnoameriške sablače v uniformi generalov na vodstvu držav, napuha in oblastiteljnosti je bil prepoln rajni Franco v Španiji, trmoglav napuh je v vodstvu Romunije in Vzhodne Nemčije, napuh v iraelskih državnikih in pri Gedafiju. Zato ne spoznavaj svojih zmot. Poglejmo Gorbačova, deloma tudi Jaruzelskega! Spoznavata in priznavata zmote v dosedanjem sistemu. To pomeni, da sta odprta božjemu Duhu, ki »veje, kjer hoče«. Napuha ne manjka niti pri majhnih ljudeh, tudi v našem majhnem področju, niti ne samo pri brezvernih. »Napuhnjem pa«, kakor jasno govorijo svete knjige, »se Bog ustavlja in le ponižnim daje milost.«